

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3321/2019
17.06.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници из радног односа тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Драган Сокнић, адвокат у ...у, против туженог ПД „КОНЦЕРН БАМБИ“ а.д. из Пожаревца, кога заступа Вукашин Петковић, адвокат у ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу број Гж1 1446/18 од 05.10.2018. године, у седници већа одржаној 17.06.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу број Гж1 1446/18 од 05.10.2018. године, тако што се **ОДБИЈА** жалба тужиле и потврђује делимична пресуда Основног суда у Пожаревцу број П1 151/2015 од 16.01.2018. године.

Образложење

Делимичном пресудом Основног суда у Пожаревцу број П1 151/2015 од 16.01.2018. године је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиле у делу којим је тражила да се поништи решење туженог број .../... од 30.06.2015. године о отказу уговора о раду број .../... закљученог 28.02.2007. године са припадајућим анексима уговора о раду, закљученим између туженог и тужиле и да се тужени обавезе да тужилу врати на рад и распореди на радно место које одговара њеној стручној спреми, знању и радним способностима у року од 8 дана. Одлучено је да ће се о преосталом делу тужбеног захтева за исплату неисплаћене зараде као и о трошковима поступка одлучити коначном одлуком.

Апелациони суд у Крагујевцу је пресудом број Гж1 1446/18 од 05.10.2018. године преиначио делимичну пресуду Основног суда у Пожаревцу у првом ставу изреке, тако што је усвојио тужбени захтев тужиле и поништио решење туженог број .../... од 30.06.2015. године о отказу уговора о раду број .../... закљученог 28.02.2007. године са припадајућим анексима, закљученим између тужиле и туженог и обавезао је туженог да тужилу врати на рад и распореди је на радно место које одговара њеној стручној спреми, знању и радним способностима.

Против правноснажне пресуде донете од стране другостепеног суда тужени је изјавио благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 и 55/14), па је оценио да је ревизија туженог основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности.

Из утврђеног чињеничног стања произилази да је тужила засновала радни однос код туженог на неодређено време 18.10.1999. године. Решењем Републичког фонда ПИО – Филијала у Пожаревцу од 11.03.2003. године тужили као инвалиду рада је утврђена преостала радна способност са правом на распоређивање са пуним радним временом на другом радном месту на коме неће бити изложена разним испарењима и дужем стајању и ходању, као и право на новчану накнаду у складу са тим распоређивањем почев од 21.01.2003. године. Уговором о раду број .../... од 08.02.2005. године тужила је распоређена на радно место референта Уговором о раду број .../... од 28.02.2007. године тужила је распоређена на радно место ... у ... Анексима уговора о раду тужила је распоређена на послове ..., а потом на послове асистента ..., да би коначно била распоређена анексом од 09.03.2013. године на радно место референт Одлуком туженог од 22.05.2015. године је укинута радно место „референт ...“ у оквиру Сектора ... , Дирекција за људске ресурсе, услед технолошких, економских и организационих промена код послодавца, јер је трајно и потпуно престала потреба за наведеним пословима које су обављали два извршиоца. Изменом и допуном систематизације послова од 22.05.2015. године у Сектору ..., тужени је предвидео само једно радно место „менаџер ...“, а послове референта ... је укинуо. Тужени је 03.06.2015. године донео одлуку о утврђивању вишка запослених под којом је утврдио престанак потребе за радом два извршиоца на радном месту „референт ...“ због укидања тог радног места код послодавца. На том радном месту су радили тужила и ББ. Послодавац је оценио да није у могућности да запосленима који су вишак обезбеди било коју од мера за запошљавање предвиђених одредбом члана 155. став 1. тачка 5. Закона о раду, оценио је да запослени не спадају у заштићене раднике који уживају посебну заштиту од отказа уговора о раду на основу члана 80. став 4. Колективног уговора, као и да у односу на укупан број запослених и број запослених за чијим радом је престала потреба није у обавези да доноси Програм решавања вишка запослених. Решењем од 03.06.2015. године тужили је отказан уговор о раду са припадајућим анексима, јер је услед технолошких, економских и организационих промена код послодавца престала потреба за обављањем послова које је обављала јер је тужени закључио уговор са Агенцијом која обавља послове физичко-техничког обезбеђења (ФТО), док се пријем долазних телефонских позива обавља путем аутоматске говорне поште.

Колективним уговором туженог број 1/111 од 30.01.2015. године је чланом 80. став 4. тачка 1. прописано да посебну заштиту од отказа уговора о раду због технолошких, економских или организационих промена, радни однос код послодавца не може без њихове сагласности престати решењем послодавца из члана 96. став 5. тачка 1. КУ, јер заштиту уживају инвалиди рада који су инвалидност стекли радом код послодавца. Утврђено је да је тужила инвалидност стекла радом у „...“ у ... у периоду од 2001. до 2003. године када јој се повећао ниво шећера у крви, јер је и раније боловала од дијабетеса, због чега је и упућена на инвалидску комисију, која јој је утврдила преосталу радну способност.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да тужбени захтев тужиле није основан са образложењем да тужила не ужива посебну заштиту од отказа уговора о раду у смислу члана 80. став 4. Колективног уговора туженог јер је решењем Републичког фонда ПИО од 11.03.2003. године тужили

утврђена преостала радна способност као последица болести, а не као последица повреде на раду или професионалног обољења.

Супротно, апелациони суд је оценио да закључак првостепеног суда о посебној заштити од отказа уговора о раду није правилан на основу члана 187. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14), члана 8. став 2. те члана 80. став 4. Колективног уговора туженог. Другостепени суд је закључио да тужила као инвалид рада која је инвалидност стекла радом код послодавца ужива заштиту од отказа.

Врховни касациони суд не прихвата правно становиште другостепеног суда. Наиме, другостепени суд није на правилан начин применио одредбу члана 80. став 4. тачка 1. Колективног уговора туженог. Инвалидност стечена радом код послодавца (одредница овога члана) не значи временски интервал рада код послодавца у коме је стечена инвалидност, као што то погрешно тумачи другостепени суд. Како је у поступку утврђено да је тужила инвалидност стекла због болести – дијабетеса у време када је била запослена код туженог, која чињеница није спорна, то значи да инвалидност није узрокована повредом на раду или професионалним обољењем. Осим тога, тужила не спада у круг лица из члана 187. став 1. Закона о раду и зато она није заштићена од отказа уговора као технолошког вишка. Према томе, како тужила не ужива посебну заштиту, а имајући виду спроведену процедуру утврђивања вишка запослених, те чињеницу да је укинута радно место на коме је тужила радила (радила су два извршиоца, те су вишак и тужила и ББ), послодавац је на основу члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, оправдано отказао тужилу уговор о раду услед технолошких, економских и организационих промена, због престанка потребе за обављањем одређеног посла. Правилно је првостепени суд оценио да је решење законито и да тужени није био дужан да донесе програм решавања у складу са чланом 153. став 1. тачка 3. јер је неспорно утврђено да су у време када је тужилу отказан уговор о раду само она и њен колега проглашени технолошким вишком, а тужени је тада имао преко 600 запослених. Није било могућности да тужени распореди тужилу на друго радно место, што је првостепени суд детаљно утврдио.

Врховни касациони суд је из ових разлога оценио да је ревизија туженог основана, па је одлучио као у изреци на основу члана 416. став 1. ЗПП.

Туженом се не досуђују трошкови ревизијског поступка зато што тужени није поставио опредељени захтев за накнаду тих трошкова (члан 163. став 2. ЗПП).

Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић